

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ НАЦИОНАЛНОГ ПРОГРАМА ЗА СУЗБИЈАЊЕ СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ У 2019.

Национални програм за сузбијање сиве економије 2019-2020. усвојен је 4. априла 2019. и садржи 36 мера и 153 активности, распоређених у пет циљева – ефикаснији надзор, унапређење рада Пореске управе, увођење подстицајних мера за легално пословање и запошљавање, смањење административног и парафискалног оптерећења и јачање свести о значају сиве економије. Одлуком о образовању Координационог тела за сузбијање сиве економије је предвиђено да Координационо тело преко своје Стручне групе извештава Владу на сваких 90 дана о статусу спровођења Акционог плана.

Макроекономски подаци за 2019. годину

Динамична привредна активност током 2019. године резултирала је већим реалним растом БДП од планираног и незнатно нижим растом у односу на 2018. годину. Према процени Министарства финансија реални раст БДП у 2019. износио је 4,2%. Највећи допринос расту са производне стране потекао је од сектора услуга, док су са расходне стране највећи допринос расту дале инвестиције. На крају 2019. године инфлација (1,9%) је задржана у оквиру нижег коридора дозвољеног одступања од циља Народне банке Србије, док су на нивоу целе године, цене у просеку порасле за 1,7% у односу на 2018. годину.

Тржиште рада током целе године карактеришу позитивни трендови. Према анкети о радној снази на нивоу целе 2019. године укупан број запослених повећан је за 68.100 и на крају године износио је 2.901.000. Истовремено, настављен је тренд међугодишњег смањења броја незапослених који је у 2019. години износио 335.900 лица (што представља смањење од 76.300 у односу на 2018. годину). Оваква кретања резултирала су стопом незапослености од 10,4%, односно смањењем за 2,3 процентна поена у односу на претходну годину. Током 2019. године настављен је вишегодишњи тренд повећања формалне и пада неформалне запослености. У односу на 2018. годину, број формално запослених повећан је за 92.700, док је број неформално запослених смањен за 24.600. Стопа неформалне запослености у 2019. години износила је 18,2%, што представља смањење од 1,3 процентна поена у односу на 2018. годину.

Просечна нето зарада у децембру 2019. године у износу од 59.772 РСД повећана је за 14,1% номинално у односу на зараду из децембра 2018. године. На нивоу целе године просечна нето зарада порасла је за 10,6% и износила је 54.919 РСД.

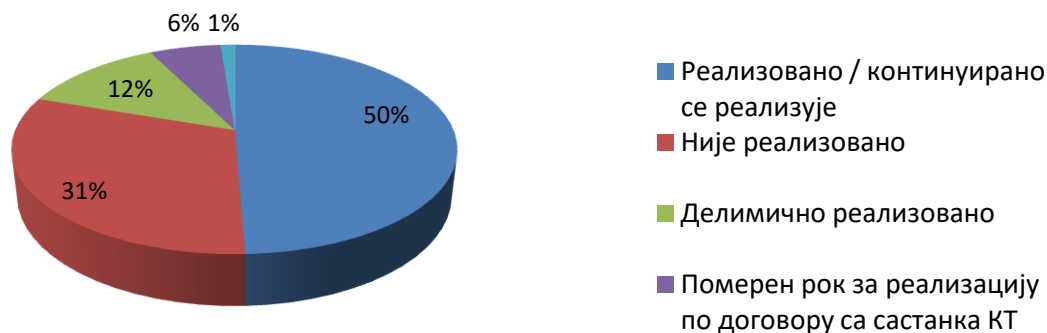
Позитивна макроекономска кретања одразила су се и на кретање фискалних агрегата. На крају 2019. године фискални дефицит је износио 11,1 млрд динара (0,2% БДП) што је за око 16 млрд мање од плана (Ревидираном фискалном стратегијом био је предвиђен дефицит од 27 млрд динара, односно 0,5% БДП).

Остварењу бољег фискалног резултата допринела је првенствено боља наплата прихода, док су расходи извршени више од плана. Наплаћено је 34 млрд динара више прихода и извршено 18 млрд динара више расхода. Посматрано по структури, у односу на план, наплаћено је 15 млрд динара више пореских прихода, и то ПДВ (6,7 млрд), акцизе (2,3 млрд) и доприноси (2,8 млрд).

Табела 1. План и извршење јавних прихода и расхода у 2019. години (у млрд динара)

	Процена 2019	Извршење 2019	Разлика	% промена
ЈАВНИ ПРИХОДИ	2,244.6	2,278.6	34.0	1.5
Текући приходи	2,228.3	2,263.7	35.4	1.6
Порески приходи	1,978.5	1,993.7	15.2	0.8
Порез на доходак грађана	201.6	203.7	2.1	1.1
Порез на добит правних лица	125.3	126.7	1.4	1.1
Порез на додату вредност	543.9	550.6	6.7	1.2
Акцизе	304.2	306.5	2.3	0.8
Царине	46.9	48.1	1.2	2.5
Остали порески приходи	83.5	82.1	-1.4	-1.6
Доприноси	673.1	675.9	2.8	0.4
Непорески приходи	249.8	270.0	20.2	8.1
Донације	16.3	14.9	-1.4	-8.8
ЈАВНИ РАСХОДИ	2,271.9	2,289.7	17.8	0.8
Текући расходи	2,014.7	2,001.7	-13.0	-0.6
Расходи за запослене	514.4	516.3	1.9	0.4
Куповина робе и услуга	382.0	379.3	-2.7	-0.7
Отплата камата	112.9	108.9	-4.0	-3.5
Субвенције	128.0	121.2	-6.8	-5.3
Социјална помоћ и трансфери	794.9	782.9	-12.0	-1.5
<i>од чега пензије</i>	<i>563.2</i>	<i>559.3</i>	<i>-3.9</i>	<i>-0.7</i>
Остали текући расходи	82.5	93.1	10.6	12.9
Капитални расходи	236.9	266.3	29.4	12.4
Нето буџетске позајмице	8.8	10.8	2.0	22.6
Активирани гаранције	11.5	10.9	-0.6	-5.3
Резултат	-27.3	-11.1	16.2	-59.3
Резултат у % БДП	-0.5	-0.2	0.3	

Реализација активности Националног програма за сузбијање сиве економије у 2019.

Успешно је реализовано 50% активности акционог плана предвиђених за 2019, а готово трећина активности није реализована у предвиђеном року.

Посебан циљ 1 Ефикаснији надзор над токовима сиве економије

Мера 1.1 Успостављање информационог система е-Инспектор за све инспекције

Завршена је прва фаза развоја система е-Инспектор. Успостављен је Регистар субјеката и објеката инспекцијског надзора. Укупно 36 инспекција укључено је у систем е-инспектор, од којих 29 оперативно ради у систему и спровело је око 21.800 надзора кроз еИнспектор. Током 2020. године се укључује и Пољопривредна инспекција и анализа пословних процеса осталих инспекција Министарства пољопривреде, шумарства и водoprивреде. Кроз анализу рада граничних инспекција обавиће се и рад Управе царина, али не планира се спајање информационих система у 2020. Информациони систем Пореске управе ће се због своје комплексности последњи повезати са ИС еИнспектор.

Мера 1.2 Успостављање јединственог контакт центра за инспекцијски надзор за грађане и привреду и успостављање „књиге” инспекцијске праксе

Није успостављен. Потписан је уговор о финансирању пројекта успостављања контакт центра са ЕБРД, до априла ће бити ангажовани оператери, а у априлу 2020. ће бити успостављен јединствени контакт центар, повезан са свим републичким инспекцијама.

Мера 1.3 Увођење примене споразума о признању прекршаја за све прописе у 5 кључних инспекција (Тржишна, Пореска управа, Инспекторат за рад, Пољопривредна и Туристичка инспекција)

Израђена и усвојена стручно – методолошка упутства за 7 закона и једну уредбу под надзором Инспектората за рад, 3 закона под надзором Тржишне инспекције и 5 под надзором Пољопривредне инспекције, а у фебруару 2020. су припремљене и смернице за Закон о пореском поступку и пореској администрацији и Закону о фискалним касама, које треба да буду усвојене на

седници Координационе комисије за инспекцијски надзор. Израђене су смернице и за прекршаје из Закона о инспекцијском надзору као системског закона који се односи на све инспекције. Инспекторат за рад има 36 закључених споразума, а Тржишна инспекција 8. Инспекције су указале да би омогућавање ранијег брисања осуде из евиденције у случају закључења споразума о признању прекршаја допринело повећању броја закључених споразума.

Мера 1.4 Спроведена специјализација прекршајних судија за прекршајне поступке из области сиве економије

Није реализовано. Према расположивим информацијама нису одређене судије које ће бити обучене ради специјализације за тзв.инспекцијске прекршаје, нити су сачињени курикулуми и предвиђене обуке планом обука за 2020.

Мера 1.5 Успостављање система за размену информација о току и исходу поступака које покреће инспектор – повезивање система еИнспектор и СИПРЕС

Није реализовано. Повезивање са СИПРЕСом очекује се у оквиру IIб фазе е-Инспектора, која ће бити реализована током 2020. године.

Мера 1.6 Сузбијање нелегалне градње

Није спроведено. Републичко јавно тужилаштво је општим обавезним упутством искључило могућност примене института одлагања кривичног гоњења за к.д. Грађење без грађевинске дозволе. Немамо податке ни информације о упису забележбе забране промета за нелегално изграђене објекте након измене Закона о озакоњењу нелегално изграђених објеката 2015.

Мера 1.7 Сузбијање оглашавања и продаје робе преко интернета од стране нерегистрованих субјеката

Измењен је у новембру 2019. Закон о поштанским услугама како би се омогућила идентификација пошиљаоца од стране поштанских оператора. Радна група за спречавање недозвољене трговине на последњем састанку 2.3.2020. договорила је ревизију извештавања по усвојеном ходограму. Није успостављена посебна оперативна група за координацију активности на сузбијању нелегалне трговине преко интернета (ВТК, МУП, ПУРС, МТТТ, УЦ). Обезбеђен је хардвер, софтвер и спроведена обука за три запослена Тржишне инспекције за скенирање интернета по кључним речима. Спроведеним скенирањем интернет портала прослеђено је 19 дописа Тужилаштву за ВТК (резани дуван, суплементи, роба којом се повређује право интелектуалне својине, лекови и др.) ради покретања кривичног поступка. У 2019. уклоњено је 217 огласних порука којима су нерегистровани субјекти нудили у промет резани дуван, од 3 особе је одузето 100 килограма резаног дувана намењеног продаји преко интернета, одузето је од регистрованог привредног субјекта 1980 килограма арома за наргиле које садрже дуван, оглашених и прометованих путем интернета.

Мера 1.8 **Регулисати продају несопствених производа на робним и зеленим пијацама**

Није спроведено. У току је израда анализе стања и регулативе (НАЛЕД преузео реализацију активности), која ће бити представљена у априлу 2020.

Мера 1.9 **Спречавање претовара робе у водном транспорту изван лука и пристаништа**

У 2019. години укупно је затворено 11 претоварних места и 19 привремених депонија шљунка. Забрањен је рад свим откривеним претоварним местима и привременим депонијма шљунка из надлежности републичке инспекције безбедности пловидбе. У погледу реализације активности идентификовања места и процесуирања субјеката који учествују у нелегалном претовару нафте и деривата са бродова у пловидби или на сидришту међународних лука у Србији, у сарадњи са УКП Одељење за борбу против корупције, инспекције за транспорт опасне робе и безбедности пловидбе процесуиран је брод са процењеним теретом од 200 тона илегално увезене нафте у вредности од 32 милиона динара.

Мера 1.10 **Спречавање незаконитог превоза путника у јавном превозу**

Изменом члана 155. став 1. Закона о превозу путника у друмском саобраћају општинској, односно градској управи поверени су послови инспекцијског надзора над обављањем такси превоза, лимо-сервис услуга, домаћег ванлинијског превоза путника, посебног линијског превоза путника и превоза за сопствене потребе, као и локалног превоза који се обавља као ванлинијски превоз, посебан линијски превоз и превоз за сопствене потребе. Чланом 160. став 2. је дато овлашћење комуналној полицији за вршење контроле над применом овог закона, односно за заустављање и прегледанње путничких возила ако понашање или деловање возача који управља путничким возилом представља кршење одредаба овог закона из делокруга комуналне полиције.

Мера 1.11 **Контрола црних тачака нерегистроване трговине**

Није реализовано. Израђен је први нацрт ходограма надзора над прометом живих животиња након координационог састанка Републичког јавног тужилаштва, Министарства унутрашњих послова, БИА, Министарства финансија и Ветеринарске инспекције. Предстоји његово усаглашавање и усвајање од стране Координационе комисије за инспекцијски надзор.

Мера 1.12 **Контрола нелегалних субјеката који бесправно искоришћавају водне и шумске ресурсе (дрво, песак и шљунак)**

Ходограм координације инспекцијског надзора је усвојен 6.9.2019. године на Радној групи за заштиту природних ресурса. Реализација ове мере је завршена. До краја 2019. године по ходограму је извршено укупно 403 теренских контрола сече огревног и техничког дрвета, поднето је 240 захтева за покретање прекршајног поступка, 2 пријаве за привредни преступ, 11 кривичних пријава и привремено је одузето 1312 м³ дрвета. У контроли превоза дрвета и дрвених

сортимената у друмском саобраћају извршено је укупно 503 контрола, поднето је 400 Захтева за покретање прекршајног поступка, 1 кривична пријава и привремено је одузето 2294 м3 дрвета. У контроли продајних места и прерађивача дрвета извршено је укупно 64 контроле, поднета су 4 захтева за покретање прекршајног поступка и привремено је одузето 37 м3 дрвета.. Извршене су и 152 службене саветодавне посете у циљу превентивног деловања инспекције, 141 редован инспекцијски надзор, 666 ванредних инспекцијских надзора и 11 контролних инспекцијских надзора. Од укупно извршених 970 контрола поднето је 658 пријава за кажњива дела.

Мера 1.13 **Сузбијање незаконите производње дувана и ГМО соје**

Од укупне површине под сојом у 2018. је идентификовано 10% површине под ГМ сојом, а у 2019. 9%. Код засада дувана је у 2019. идентификовано 10% нелегалног засада у односу на укупан засад дувана, док је у 2018. откривено мање – 10%. Направљен је план активности за спречавање производње и продаје ГМО соје и контрола производње ГМО соје на парцелама завршена је у трећем кварталу. Након што се Радна група Координационе комисије усагласи са предлогом ходограма, биће упућен Координационој комисији за инспекцијски надзор на усвајање.

Мера 1.14 **Достизање неопходних људских и материјалних капацитета инспекција и увођење нових критеријума за вредновање рада инспектора**

На основу функционалне анализе стања капацитета републичких и локалних инспекција Влада је 8. августа 2019. донела Акциони план запошљавања 1.272 републичка инспектора до краја 2021. са инструкцијом за његово спровођење. Измењена је Уредба о разврставању радних места и мерилима за опис радних места државних службеника којим је омогућено да сви републички инспектори који испуњавају услове добију звање самосталног саветника или више и повећање коефицијента за обрачун плате. Због процедуре која је била неопходна да се спроведе у државним органима, као што је измена систематизације радних места, није било могуће реализовати запошљавање у 2019, те ће се са запошљавањем кренути у 2020, током које ће бити запослен и број особа планиран за 2019. годину.

Успостављање индикатора остварења јавног интереса и израда методологије нису реализовани у 2019, и предвиђени су годишњим планом Министарства државне управе и локалне самоуправе за 2020. годину. .

Делимично је успостављен Регистар републичких инспектора са подацима о опреми, квалификацијама и праћењу каријерног развоја. Постоји основни скуп података: имена инспектора који користе софтвер, њихове имејл адресе и којој организационој јединици припадају, али инспекције још нису унеле остале предвиђене податке (године радног искуства, квалификације, информације да ли је положен државни испит и испит за инспектора, задужена опрема и евентуалне притужбе на рад инспектора).

Посебан циљ 2 Унапређење рада Пореске управе у циљу ефикаснијег разреза и боље наплате пореза

Мера 2.1 Дигитална фискализација – информације о промету у свим фазама промета се шаљу пореским органима у реалном времену

Није израђен нацрт новог закона, нити акциони план за спровођење реформе. Нацрт анализе стања израђен је у новембру 2019. У складу са постојећим Споразумом о зајму Светска банка ће пружити подршку за спровођење реформе.

По садашњем систему фискализације однос фискализованих у односу на укупан број привредних субјеката у 2018. био је 124.286/528.668, а у 2019. 124.063/579.739. Повећан је број утврђених нерегуларности у односу на број надзора са 34,45% у 2018. на 37,67% у 2019.

Мера 2.2 Аутоматизација обрачуна паушалног опорезивања и обједињавање наплате пореза и доприноса паушалним пореским обвезницима кроз консолидовани систем наплате пореза

Измењен је Закон о порезу на доходак грађана и усвојена нова Уредба о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, која се примењује од 1. јануара 2020. Реформом су предвиђени адекватни услови и критеријуми за ефикасно и транспарентно паушално утврђивање пореза, успостављен је софтвер за аутоматски обрачун према дефинисаној формули, а порески обвезници електронска пореска решења за 2020. добили су у току јануара 2020. преко портала еПорези.

Пореска управа ће вршити анализу ефеката евентуалног успостављања консолидованог система наплате пореза у току 2020. године.

Мера 2.3 еФактуре – Увођење система електронске размене фактура

Закон о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, којим се уводе електронске фактуре ступио је на снагу 3. јануара 2020. Законом је прописан рок од 180 дана од дана ступања на снагу закона за доношење правилника који ће ближе уредити начин и поступак регистравања и евидентирања, те достављање, прослеђивање и формат електронских порука, као и начин, поступак и друга питања у вези са прихватањем и одбијањем електронских фактура. Изменом Закона о рачуноводству фактура се саставља и доставља у електронском облику од 1. јануара 2022. Министарство финансија је формирало радну групу која припрема унапређење централизованог система регистрације и доставе еФактура за јавни сектор у Управи за трезор, након чије имплементације ће уследити рад на систему за размену фактура између привредних субјеката. Набављен је делимично потребан хардвер и софтвер, а у току 2020. ће бити израђена детаљна функционална и техничка спецификација и анализа ефеката система.

Посебан циљ 3 Подстицајне мере за фер конкуренцију, легално предузетништво и запошљавање

Мера 3.1 Регулисање нових облика радног ангажовања посебним прописима

Није реализовано. Израда анализе стања и регулативе у области ће бити урађена у првој половини 2020. након чега ће бити сачињен план за нормативно уређење флексибилних облика рада.

Мера 3.2 Увођење нових пореских третмана нових облика радног ангажовања

Није реализовано.

Изменом Закона о порезу на доходак грађана уведен је тест самосталности ради опорезивања порезима за запослене привредних субјеката који сарађују са предузетницима избегавајући заснивање радног односа. Новом Уредбом о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности су предвиђене посебне олакшице за осетљиве групе предузетника (додатна умањења за младе од 30, старије од 55, односно 60 за одр.делатности, особе са инвалидитетом, као и за почетнике у пословању) и ограничење повећања пореза у наредне три године на највише 10% у односу на претходну годину (уколико повећање није последица промене шифре делатности и седишта привредног субјекта).

Мера 3.3 Смањење фискалног оптерећења рада

Изменама закона о порезу на доходак грађана и доприносима за обавезно социјално осигурање смањено је фискално оптерећење рада, односно зараде. Од јануара 2020. године непорезиви део зараде повећан је на 16.300 РСД (са 15.300 РСД колико је износио у 2019. години) а збирна стопа доприноса за ПИО је смањена са 26% на 25,5% (смањење са 12% на 11,5% на терет послодавца). Тиме је оптерећење нето просечне зараде смањено за 1 процентни поен, са 62% на 61%.

Мера 3.4 Проширење обухвата Закона о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима на нове делатности

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је израдило нацрт анализе ефеката увођења поједностављеног радног ангажовања у области пољопривреде биће израђен у првом кварталу 2020. које обухвата годину дана спровођења закона. Такође, након финализације ове анализе биће израђена и анализа ефеката спровођења реформе у другим областима.. У 2019. је у области пољопривреде преко електронског система 326 послодаваца (100 физичких и 226 правних лица) платило 72 милиона динара пореза и 200 милиона динара доприноса за 27.498 лица ангажованих укупно 901.937 дана. У току је израда *Ex-Ante* анализе проширења поједностављеног начина ангажовања радника за кућне и помоћне послове, сакупљање секундарних сировина, туризам, угоститељство и грађевину, Финални резултати ће бити приказани крајем другог квартала 2020.

Мера 3.5 **Проширење обухвата мера за почетнике у пословању на нове категорије корисника**

Анализа ефеката увођења ослобођења плаћања пореза и доприноса за почетнике у пословању и нове категорије привредних субјеката биће израђена у првом кварталу 2020. како би обухватила годину дана спровођења постојеће мере. Од октобра 2018. до децембра 2019. 780 привредних субјеката је користило ову олакшицу за укупно 839 запослених. Највише корисника мере према броју становника било је у Брису, где је више од 15% новооснованих привредних субјеката користило ову меру, потом у Медвеђи, Лозници, Крупњу и Трстенику. Мера важи до краја 2020, односно примењује се годину дана након тога. До краја другог квартала 2020, НАЛЕД ће израдити *ex-post* анализу ефеката пореског ослобођења.

Мера 3.6 **Стимулисање безготовинског плаћања**

Канцеларија за ИТ и еУправу је инсталирала ПОС терминале у две организационе јединице Министарства унутрашњих послова (Љермонтова и Мобилни информативни центар), у Управи саобраћајне полиције, на Факултету организационих наука, у седам филијала Републичког геодетског завода и 104 локалне самоуправе. Са преосталих 45 локалних самоуправа је потписан споразум. У Београду је покривена градска управа, док се тренутно ради на ширењу мреже у београдским општинама. У 2019. је преко укупно 250 инсталираних ПОС терминала у јавној управи забележено укупно 106.803 трансакција преко ПОС терминала. У 2019. није омогућено инстант плаћање у јавној управи, нити евидентирање уплата према предмету и уплатиоцу. План реализације је редефинисан на начин да ће се активност прво спровести за услуге које спроводи МУП, након чега ће се реализовати за услуге које спроводе други органи.

Посебан циљ 4 Смањење административног и парафискалног оптерећења

Мера 4.1 **Успостављање јединствене базе службених мишљења**

Није реализовано.

Мера 4.2 **Јавни регистар непореских намета и укидање парафискала**

У 2019. години није установљен/успостављен јавни електронски регистар свих непореских намета који се ажурира аутоматски изменом висине, назива или начина обрачуна непореског намета. Током 2020. године наставиће се рад на реформи непореских дажбина.

Након Закона о накнадама за коришћење јавних добара којим су, између осталог стављене ван снаге одређене накнаде за коришћење јавних добара, у 2019. усвојена је Уредба о накнади за заштиту и унапређење животне средине као прелазно решење до осмишљавања одрживог модела и критеријума за обрачун и плаћање ове накнаде према степену загађивања животне средине, односно према принципу „загађивач плаћа“.

Мера 4.3

Е-јавне набавке – успоставити електронски поступак јавних набавки

Израда новог Портала јавних набавки је у току. Нови Портал јавних набавки биће у потпуности успостављен до почетка примене новог закона. Закон о јавним набавкама је ступио на снагу 1. јануара 2020. године, а примењује се од 1. јула 2020. До када ће бити развијене додатне функционалности на Порталу јавних набавки као што су: развој е-Аукција, развој е-Концесије, увођење консолидованих и централних планова набавки за централизована тела за јавне набавке. Током октобра и новембра 2019. године одржано је осам практичних радионица о коришћењу новог Портала јавних набавки у Београду, Пожаревцу, Новом Саду, Суботици, Нишу, Лесковцу, Краљеву и Крагујевцу. У плану је да се настави са спровођењем обука наручилаца и понуђача у наредном периоду. Од органа који су поднели извештај о реализацији активности, само је Пореска управа известила да је одредила службенике задужене за праћење извршења уговора по јавној набавци и оцењивање квалитета извршеног посла изабраног понуђача.

Мера 4.4

Оптимизација административних поступака који утичу на легално пословање

Осим Анализе процедура за упис у Централни регистар објеката у пословању храном и предлога оптимизације код Пољопривредне инспекције, у 2019. није израђена свеобухватна бизнис анализа за оптимизацију процедура за отпочињање обављања делатности субјеката у пословању храном.

Пореска управа је у марту 2019. успоставила систем за аутоматско издавање електронског уверења о плаћеном порезу на републичком нивоу, а изменама Закона о републичким административним таксама за ову услугу у електронском облику се не плаћа републичка административна такса.

Укидање подношења пореске пријаве ради наплате пореза на пренос апсолутних права, пореза на наслеђе и поклон и пореза на имовину омогућено је изменом Закона о порезима на имовину у 2019. Од 2020. јавни бележници приликом преноса права својине достављају све потребне податке за опорезивање, тако да Пореска управа, односно локална пореска администрација по службеној дужности израђује и доставља пореско решење обвезнику.

Посебан циљ 5

Подизање свести грађана и привреде о значају сузбијања сиве економије

Мера 5.1

Увођење финансијске писмености и фискалне културе у курикулум основних и средњих школа и промоција борбе против сиве економије на факултетима

Није реализовано према расположивим информацијама.

Мера 5.2

Спровођење кампање о рушењу нелегалних објеката

На веб страници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је објављена имејл адреса prijavinelegalnugradnju@mgsi.cov.rs на коју грађани пријављују илегалну градњу. Мера 5.3 **Спровођење кампање у вези са подстицајима за легално пословање**

У 2019. је одржано 6 инфо дана за 150 јавних службеника, 5 инфо дана за преко 160 студената и 4 радионице за 68 незапослених на евиденцији НСЗ. Такмичење за најпредузетнију општину (која има највише почетника у пословању, посебно корисника мере ослобођења плаћања пореза) је званично почело објавом на конференцији 23.1.2020. и трајаће до краја 2020. Национални и локални медији о подстицајима за започињање пословања и мери Стартуј легално објавили су готово 350 текстова, ТВ и радио прилога.

Мера 5.4 **Кампања о подстицању безготовинског плаћања у јавном и приватном сектору и олакшицама**

Под слоганом „Плати картицом и победи“, 60 општина и градова у Србији учествовало је у такмичењу „Шампиони безготовинског плаћања“, које су у периоду од 1. јула до 31. децембра 2019. организовали Канцеларија за ИТ и еУправу и НАЛЕД, уз подршку компанија Mastercard и Visa. У оквиру кампање свим заинтересованим локалним самоуправама бесплатно су уведени ПОС терминали, а грађанима је омогућено да плате картицом таксе, накнаде и порезе на шалтеру уз снижене провизије од 45 динара односно 1% за износе преко 4.500 динара. За шест месеци, колико је трајала кампања, грађани су на шалтерима градских/општинских управа картицом платили укупно 13.560 такси, накнада и пореза, у вредности од 21.667.119 динара (односно око 178 хиљада евра). У овом периоду остварен је релативно стабилан месечни раст безготовинских трансакција од 12% у просеку. У децембру је остварено 38% више плаћања картицом него у јулу, када је почела кампања. Победио је Прибој, друго и треће место заузели су Црна Трава и Ириг, четврти је Сомбор, затим следе Врање, Панчево, Шабац, Нови Сад, Жабал и Лесковац. О кампањи и такмичењу „Шампиони безготовинског плаћања“ национални и локални медији су извештавали у више од 220 објава.

Мера 5.5 **Кампања о транспарентном извршењу буџета „Порезе плаћамо зато што...“**

Буџет, извештај о реализацији буџета и планови јавних набавки државних органа и локалних самоуправа у 2019. нису јавно објављени у машински читљивом формату. Министарство финансија је у јануару 2020. објавило Грађански водич кроз буџет Републике Србије за 2020. годину.

Мера 5.6 **Кампања у оквиру увођења новог система фискализације и проширења обухвата обвезника**

Није реализовано.

Мера 5.7 **Кампања о значају професије „Инспектор“**

У оквиру сајта www.inspektor.gov.rs израђени поддомени за сваку инспекцију - <https://inspektor.gov.rs/inspections> (са контролним листама, плановима надзора и годишњим извештајима), затим одељак „Правна подршка“, где је и одељак често постављених питања, која се редовно ажурирају. На друштвеним мрежама (LinkedIn и Facebook) редовно се објављују информације о инспекцијском надзору и професији инспектор. Израђени промотивни филмови за пет инспекција из Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Туристичке инспекције и Министарства трговине, туризма и телекомуникација. Снимљен је материјал за још 2 филма, у току је њихова монтажа, а припремљена су још 2 сценарија и очекује се снимање ових филмова у наредних месец дана. На око 900 мејл адреса периодично се шаље е-билтен са новостима из света инспекција.

Мера 5.8 **Кампања за промоцију електронске пријаве сезонских радника**

Развијена је мобилна апликација за једноставно пријављивање сезонских радника. Успостављено је 97 локалних сервисних центара за подршку и едукацију о електронској регистрацији сезонских радника. На порталу www.sezonskiradnici.gov.rs редовно се објављују корисне информације и упутства за коришћење система поједностављене пријаве сезонских радника. Нови поједностављени систем за пријаву сезонских радника и резултати реформе нашли се у националним и локалним медијима више од 430 пута.

Мера 5.9 **Едукативна кампања о појавним облицима и важности борбе против сиве економије**

На националном порталу <http://uzmiracun.rs> објављују се важне информације, документи, кампање, истраживања и други информативни и едукативни садржаји о сивој економији. У априлу 2019. организована је годишња национална конференција о сивој економији, спроведено је истраживање ставова привреде о сивој економији, а у фебруару 2020. спроведено је истраживање грађана о сивој економији.